

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 725.091

Hely

Idő

"1930"

Személy

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1930. III. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Budapest városrendezése

A Mérnökegylet mű- és középítési szakosztályában február hó 27-én folyt le a Budapest városrendezéséről szóló értekezletnek negyedik, egyuttal pedig befejező napja. Az érdeklődés ezuttal sem lanyhult, sőt a nagyszámu felszólalást feszült figyelemmel hallgatták a jelenlevők.

Az első előadó *Sztrokay* István, a Beszkárt ny. vezérigazgatóhelyettese volt, aki *Méhes* Emil dr.-nak a gyorsvasut és a budai hegyi vasut problémáiról elmondott beszédére reflektált. Bevezetesképen szóvá tette az autónak, valamint autóbussznak világreklációban tekintett térhódítását. Maholnap már majd az autóbussz csődjéről is lehet beszélni, mert ez a nagymértékben szaporítandó közlekedési eszköz az utcai forgalom esődjének gyors bekövetkezését hathatósan sietetni fogja. Ezért minden remény jogosan csak a földalatti gyorsvasut megvalósításához fűződhetik. A külön pályatest kérdése a földfeletti villamos közlekedési eszközökre nézve rendkívül fontos, ezért az új Dunahidak tervezésénél erre különös figyelem fordítandó, ami viszont a hidköltségek lényeges emelkedését okozza. A Duna tehát a közlekedés szempontjából nagy akadály. Hid helyébe alagut építése époló nagyköltségű közmunka. A földolag most minden körülmények között a földalatti gyorsvasut-hálózat végleges terveinek elkészítése. A budai hegyivasut, mely néhai *Kugler* Mihály terve, technikai és gazdasági szempontokból is, meghaladott álláspontnak tekintendő, ehelyett kívánatos volna a volt Városi Vasut által kidolgozott tervet újból elővenni. Ez a tervet 8 kilométer hossz mellett már a Széchenyi-hegyre juthat fel, szemben a *Kugler*-féle vasutall melynél ugyanerre a célra 24 km. szükséges. Határozati javaslatot nyújtott be a földalatti gyorsvasuttervezet mielőbbi elkészítésére.

Harrer Ferenc dr. ny. f. v. alpolgármester volt a második felszólaló. Beszédében kiterjeszkedett az eddigi felszólalók részéről elmondottakra és rövid, de széles medrű előadást tartott Buda-

pest városfejlődésének történetéről. Kiindult a Pest, Buda és Óbuda egyesülésének, vagyis a mai Budapest kialakításának kezdeti időpontjából és az azóta eltelt időt napjainkig négy korszakra osztotta. Első korszakként az egyesítéstől a nyolcvanas évekig terjedő időszakot jelölte meg, mely a Közmunkatanács aktivitásának korszakaként tekintendő. A második korszak a 80-as évek közepétől az 1906. évig terjedt és azt az előadó a főváros stagnálási korszakának mondta. Szerinte tehát az említett 1906. év egy új korszaknak kiinduló pontja volt, amely megállapítás azok előtt, akik a főváros igazgatásának fejlődéstörténetét közelebbről ismerik, jól tudják, hogy *Bárczy* István polgármesterségének kezdeti idejét jelenti. *Bárczy*ról pedig tudvalevő, hogy polgármesterré választásakor adott programbeszéde alkotástervezetekben rendkívül gazdag volt, amelyekből csak egyet — a Nagybudapest kialakítására irányuló tervet említjük fel. Erre az időszakra *Harrer* joggal mondhatta, hogy akik ebben az időszakban városrendezéssel foglalkoztak, kétségtelenül koncepciózus és hozzáértő férfiak voltak és hogy az alkotásban a tervezetnél tovább nem juthattak, ennek a háboru kitérése volt az oka. Egy fontos dolgot azonban itt épen a történeti hűség szempontjából nem hallgathatunk el. Ugyanis *Bárczy*nak a két legnagyobb alkotástervezetével, t. i. a Nagybudapest és az új központi városháza tervekkel ugyanakkor, sőt azt megelőzően is, a mérnökegylet technikus körében is foglalkoztak, de a két felgóság merőben ellentétes volt.

Harrer kiterjeszkedett további felszólalásában a legutóbbi korszakra, mely a forradalmak óta napjainkig tart és ez szerinte az építészeti anarchia korszakának nevezhető. Ebben az időszakban ugyanis a *kisember érdekeinek védelme* címén válogatás nélkül adtak és adnak engedélyt lakóházak építésére. Ebből a rendszertelenségből az előadó szerint csupán egy általános

építészeti amnesztiával lehetne kilábalni. Külön szóvá tette még a gyárövezet kihelyezését és azt a véleményét fejezte ki, hogy nem elegendő a térképen kijelölni egy városrészletet a gyárak számára, hanem gondoskodni kell előre arról, hogy a kijelölt terület alkalmas legyen a gyárak prosperitására vonatkozóan és a többi fontos szempontokból is. Megemlékezett a Tabán rendezéséről, az Erzsébet sugár-utról, a közművek költségeire vonatkozó járulékokról, végül pedig bíráló ítéletet mondott az értekezleten a telekpolitikára vonatkozóan elhangzott véleményekről. Mindezek az érdekeltektől felszólalókban ellenhatást váltottak ki, és az illetőket újból felszólalásra készítették. Így *Hoepfner* Guidó erős védelmére kelt az általa megállapított telekpolitikának, amely szerint t. i. nem elég, hogyha a főváros csak telket elad és telket vesz. A földolag az olyan telekpolitika, hogy a főváros televásárlásaival a racionális városfejlesztést a kezében tartva, azt irányíthatja.

Álláspontjuk igazolására az elhangzottakkal szemben felszóltak még *Pollák* Manó, *Bierbauer* Virgil, *Möller* Károly, *Kaffka* Péter, gr. *Csáky* István, *Bodánszky* Ferenc, *Padányi* Gulyás Jenő.

Végül külön kell megemlékeznünk *Dorner* Gyula, min. tan., fővárosi bizottsági tag felszólalásáról, aki mélyen szántó alapos érvekkel támasztotta alá azt az álláspontját, amely annak szükségességére vonatkozik, hogy a főváros műszaki adminisztrációjának épen a városrendezési ügyek előrevitele és a felmerülő rendkívül nagyszámu és horderejű technikai alkotások gyors, célszerű és olcsó megoldása szempontjából tekintett modern reformszerű újjáalkotása immár halaszthatatlan és az új törvény életbeléptetése alkalmából egyidejűen megvalósítandó.

Padányi Gulyás Jenő műépítész az egész értekezlet lelkes és tevékeny irányítója és főelőadója, a benyújtott határozati javaslatokat felsorolva, azokat elfogadásra ajánlotta. Az értekezlet a javaslatokat elfogadta és az elnök *K. Császár* Ferenc az értekezletet zárószavaival befejezettnek nyilvánította.

P.